

Állattani, vadászati és halászati folyóirat.

»A TERMÉSZET« előfizetési ára
a »HALÁSZAT« mellékletjével együtt
egy évre 6 korona.
A »Halászat« külön, egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Szerkesztik:

DR. LENDL ADOLF
és
csikszentsimoni és ernyesi
LAKATOS KÁROLY.

Budapest, II., Donáti-utca 7.

Az 1895-iki politikai viszonyok nehéz napjaiban a fejedelmi kegy Darányi Ignác dr.-t emelte a földművelésügyi m. kir. ministeri székbe.

Azóta földművelésügyünk s kivált a mezőgazdaság és mindaz, a mi azzal összefüggésben van, állandó fejlődésnek indult, fokozatosan, de biztosan emelkedik s országsszerte érezzük immár a haladás üdvös eredményeit. Évről-évre új törvényjavaslatokkal gyámolítja a minister a mezőgazdák érdekeit és a már elődei által megkezdett tervek gyors megoldásával biztosította és irányította a nagy agrikulturális érdekek megvalósulását az előrehaladás kultuszában. A munkásokról szóló törvény nyel eléje vágott a szociális mozgalmakból eredhető bajoknak; az állatorvosi szolgálat államosításával nagyobb lendületbe hozta állattenyésztésünk és állatforgalmunk ügyét és a közigazgatás államosításának kérdését ezzel is nagy lépéssel vitte előbbre; a csatornázási törvényjavaslattal és vízügyi intézkedésekkel különösen alföl-

Pusztaszentgyörgyi és tetétleni DARÁNYI IGNÁC dr.
földművelésügyi m. k. minister.

dünk vízbajain iparkodik segíteni. Szóval tárczája minden ágára kiterjeszkedik lelkiismeretes gondossága. Az erdészetet, mely hazánkban oly rendkívül fontoságú, nagy arányokban tovább fejleszti; a szőlőművelést, mely a mérhetetlen országos csapás alatt jórészt tönkrement, újból fölemeli; szervezi a szövetkezeteket és különösen a közéletmezési tekintetből oly fontos tejszövetkezetekre ügyel; bölcs intézkedésekkel gondoskodik megfélelő tenyész-állatok kiosztásáról és jó vetőmagvakat ad a gazdáknak.

De sőt, még a szegényebb néposztály boldogulásának lehetőségét is elősegíti és a bár kisebbszerűnek látszó, mégis ebből a szempontból elég lényeges baromfi-tenyésztés és méhészet ügyeire is figyelmet fordít, — mint mindenben, úgy itt is a legkedvezőbb eredmények elérésére törekedvén. A vadászatot és halászatot pedig, népünknek ezt a két ősfoglalkozását, szintén szabályozta és főképen ez utóbbit, mely hazánk vízrajzi

viszonyainál fogva rendkívül figyelemre méltó, mindinkább kiemelni törekszik elhanyagolt, gyors segélyt igénylő állapotából s ezt ma már nagyon is számbavehető nemzetgazdasági tényezővé emelték mindenre kiterjedő gondoskodása alatt, a miért a nemzet bizonyára hálájával adózik neki. — Valóban szájról - szájra száll a neve a népszerű miniszternek és kivált a mezőgazdák soraiban a hála és nagybecsülés kifejezése fűződik hozzá. — Pedig van a mi földművelésügyi miniszterünknek még egy igen nagy érdeme, amely a többiekkel párhuzamba állítható, noha nem érezhető a hatása oly közvetlenül. Mert nemcsak az, hogy az országra szóló nagy érdekeknek minden tekintetben való megvédéséről és felöléséről gondoskodik, okosan, nyugodtan, mégis észrevehető erélylyel; nemcsak az, hogy e mellett a szerényebb foglalkozásokról és a szegényebbek sorsáról, meg a nép zöméről sem feledkezik meg; nemcsak, hogy mindenben egyúttal a magyarságnak erejét is növeli és alapjait megszilárdítja: de főképen még abban van a nagy érdeme, hogy a mezőgazdaság, a föld- és szőlőművelés, az erdészet, állattenyésztés, a halászat és minden egyéb az ő hatáskörébe tartozó ágazatoknak a jövőben való fejlődéséhez szükséges tényezőit is felismerte és határozott irányú előhaladásukat biztosította azáltal, hogy a természettudományok pártolójává szegődött, hogy úgy az általános, mint ezeknek szakmák szerint való szoros tudományos kultiválását is lehetővé tette s ennek révén tudományos új intézeteket kapcsolt miniszteriumához. Ilyen például a szőlészeti (oenologiai) első rangú tudományos laboratorium; azután megvetette a mezőgazdasági muzeum alapját; főiskolai rangba emelte az állatorvosi iskolát, sőt ennek minden egyes osztályát fejlesztette, úgy hogy mindegyik egy-egy tudományos intézet magában véve is. A már meglevőket gyarapította úgy szellemi erőben, mint anyagi támogatás-

sal; tanúságot tesznek róla a rovarföldtan állomás, az ornithologiai központ, de kiváltképen a földtani intézet és az ezzel összefüggő kémiai laboratoriumok. Szervezte a gazdasági iskolák ügyét és rendkívüli előrelátással intézkedik tanfelügyelősége révén úgy a földművesiskolákról, mint az ideiglenes tanfolyamokról. Tudományos, néha nagyszabású munkák kiadását teszi lehetővé és becsebbé válik a tudósok működése éppen azért, mert a miniszter jól alkalmazott bőkezűsége ebben megadja nekik a módot hozzá, hogy ki is fejthessék úgy a tartalom bőségében, mint a részletek tüzettségében minden erejüket. — Folyóiratokban pedig terjeszti mindazt, ami a jövőre kiható terveinek, magának a földművelésnek és gazdaságnak, de meg az azzal foglalkozóknak is javára válhat. Szóval, a miniszter a mostani és a jövőben való előhaladásnak a biztosítékát abba fektette, hogy a természettudományokat választotta szövetségeseivé. És ez kétségtelenül be is fog válni; mert a nemzetek versenye szükségessé teszi már a mezőgazdasági és vele rokon szakmák terén az intenzitást és a fokozottabb tökéletességet, amit pedig csakis a természettudományok vívmányainak felhasználásával érhetni el. —

Az idevágó folyóiratok között szerény helyet foglal el a mi lapunk is, mely szintén a természettudományokat és azoknak kapcsolatos gyakorlati ágazatait szolgálja. Ezt választotta ki a földművelésügyi m. kir. miniszter már egy évvel azelőtt azzal a szándékkal, hogy a halászati ismeretek gyarapítására melléklapot fűzzön hozzá, melyet »A Természet« minden előfizetőjének orsz. halászati felügyelőségszakmájának közreműködésével kedvezményképen nyújtott. És most egy év után máris megvan ennek látszata. Ez pedig arra indította ennek az ügynek jótevő istápolóját, hogy a »Halászat«-ot ezentúl bővített terjedelemben bocsássa ezért bizonyára hálás olvasó közönségünk rendelkezésére. — m.

Borura derü.

— „A Természet“ eredeti tárczája. —

Hőség, hőség és mindég csak hőség! — Éjjel: csillagos ég, fullasztó tikkadt levegő, — nappal: kánikula, perzselő déli széllel. S ez így tart nap-nap után két hét óta. — A pokol mélységes fenekére kívántam már az ilyen, szeptember derekára nem illő időjárást szelestől, napostól, mindenestől. De hogy is ne,

mikor 14 napjait kuporgok az erdőn — folyton reménykedve, lesve, hogy mikor szólalnak meg már a lombos világ Adoniszai hogy mikor bőgi már bele a holdvilágos éjbe mély orgonahangon egy koronás Othello szerelmét, haragját, féltékenységét; s még eddig egy kukkot sem hallottam! Tizen-négy nap óta folyton azzal biztatom, vigasztalom magam, hogy: majd holnap. — Majd csak ad az isten egy kis esőt s akkor megváltozik minden. — De hiába. —

Végig próbáltam

már mindent. Túrtem, reménykedtem, imádkoztam, átkozódtam: nem használt semmit. Az idő nem engedett s az én bikáim konokul hallgattak. Hallgattak, mert szerelemre nem jó a hőség, szárazság. Nincs ilyenkor az agancsosnak kedve udvarolni, bőgni, viaskodni. A vágytól, szenvedélytől felpezsdült vére úgy is égeti, perzseli testét — s ha még a nap heve is hozzájárul: ellustul, néma marad s folyton csak a fürdőt, dagonyát keresi. Nincs másra gondolja, csak a hűtözésre.

Elmúlt megint egy várakozás- és csalódásteljes nap s felvirradt szeptember 20-ika is. A hajnal hasadása kint talált a hegyek gerinczén füfelve, hogy mikor és honnan hallom meg azt a várva-várt hangot.

Leszámitva a madarak csicsérgését, az én területem néma maradt ma is; csak a szomszéd hegyekről kapkodta át a szél egy bika rövid, szaggatott bőgését.

Cserkészettel nem akartam zavarni agancsosaimat; elhátároztam, hogy kibőjtölöm őket, állhatatos maradok s csak bőgő bikát lövök. Utóvégre egyszer csak nekik is el kell kezdeni a szerelmi »orgoná'ást«.

Midőn már a nap jó magasra kapaszkodott az égen, rágyújtottam egy cigarettára s szomorúan nekivágtam a hazavezető útnak. Lehorgasztott fejjel bandukoltam az ősvényen, közbe-közbe letörülgetve homlokomról a nap heve által kicsalogatott verejték cseppeket. Meleg volt. — A hetek óta minden jótékony harmatot nélkülöző, kistűlt, kiaszott fű csak úgy por-

